

STOP smetem-promocijska kampanja

Akronim projekta: **STOP smetem**

Vlagatelj projekta (vodilni partner): **OBČINA KOČEVJE**

Partnerji:

Javno komunalno podjetje Komunala Kočevje d.o.o.

Gozdarsko društvo Medved

Vrednost projekta: **146.853,62 EUR**

Vrednost sofinanciranja (EKSRP): **79.128,33 EUR**

Terminska izvedba operacije: **junij 2023**

Kratek opis operacije:

Povzetek:

V Sloveniji je zbiranje odpadkov zakonsko urejeno na državnem nivoju (Zakon o varstvu okolja, Uredba o odpadkih, Uredba o obvezni občinski gospodarski javni službi zbiranja komunalnih odpadkov itd.) in tudi na lokalni ravni z občinskimi predpisi (Odlok o ravnanju s komunalnimi odpadki v občini Kočevje ipd.). Za namen ločenega zbiranja komunalnih odpadkov gospodinjstva razpolagajo z zabojniki za mešane komunalne odpadke, embalažo in biološke odpadke oz. le-te kompostirajo na hišnih kompostnikih. Dodatno so po občinah postavljeni ekološki otoki, na katerih so nameščeni zabojniki za zbiranje papirja in steklene embalaže. Obratuje tudi zbirni center za odpadke. Čeprav je ločevanje odpadkov zakonsko predpisano že od leta 2001, se stopnja ustreznega ločevanja odpadkov prepočasi dviguje. Podatki kažejo naslednje: Komunala Kočevje, d.o.o. je v letu 2014 na območju občin Kočevje in Kostel zbrala 4.398.247 kg odpadkov, v letu 2015 pa že 4.724.175 kg odpadkov. Kljub urejenemu sistemu zbiranja in odvoza odpadkov, je nelegalno odlaganje odpadkov v naravo in kraške jame še vedno aktualno. Zadnja leta se povečuje količina odpadkov odvrženih ob cestah in sprehajalnih stezah, prav tako tudi število lokacij divjih odlagališč, kljub letnim čistilnim akcijam »Očistimo Kočevsko«, v katerih letno sodeluje preko 1000 občanov in občank. Omenjeno situacijo opazajo tudi javno podjetje Komunala Kočevje, d.o.o. Zavod za gozdove Slovenije, OE Kočevje in Gozdarsko društvo Medved kot vzdrževalca Registra divjih odlagališč ter glavnega prijavitelja divjih odlagališč. Komunala in lokalna civilna iniciativa na omenjeno problematiko opozarjata preko medijev in osebnih stikov, vendar pri tem nista dovolj uspešni oziroma informacija ne doseže povzročiteljev neustreznega odlaganja odpadkov. Ugotavlja se, da je potrebna celoletna organizirana in premišljena kampanja za vzpodbujanje preprečevanja nastajanja odpadkov, ločevanja odpadkov in zmanjševanje oz. omejevanje nelegalnega odlaganja odpadkov bodisi v naravo bodisi na neustrezne lokacije, za kar bi se izdelala celostna grafična podoba. Občina Kočevje s Komunalo Kočevje d.o.o., ki pokriva tudi Občino Kostel, nima izdelane strategije ravnanja z odpadki za obdobje 10 let, zato je pomemben del projekta tudi izdelava tovrstne strategije, ki bo zagotavljala tudi trajnost operacije. Strategija bo dolgoročno postavila temelje, kazalnike in akcije za vzpodbujanje preprečevanja nastajanja odpadkov, ločevanja odpadkov in zmanjševanje oz. omejevanje nelegalnega odlaganja odpadkov bodisi v naravo bodisi na neustrezne lokacije. Vanjo se bo vključilo druge zelene vsebine na področju kanalizacije, energetike, ohranjanja čiste pitne vode, zemlje in zraka itd., ki stremijo k temu, da bo Kočevje postalo oziroma ostalo »zeleno mesto«. Ključnega pomena je celostna podoba, ki bi delovala v več nivojih in bi se je posluževali oziroma se v njo vključevali vsi deležniki občine in širšega območja. V oblikovanje strategije in sodelovanje je potrebno vključiti vse ključne

deležnike, ki delujejo na območju občine in širše. Deležniki, ki bi morali biti vključeni, so: Občina, predstavniki krajevnih skupnosti, Komunala Kočevje, Hydrovod, MIR, zavodi, ki delujejo na tem območju (Zavod za turizem in kulturo, Zavod za gozdove itd.), vzgojno-izobraževalni zavodi, interesne skupine in društva, ki se vključuje v varovanje narave in vzpodbujanje turizma, upravniki večstanovanjskih objektov ipd.

Cilji operacije:

Eden od ciljev projekta je (AK3- Izdelava Strategije o ravnanju z odpadki in CGP promocija), AK4- Promocijski material, AK 6/9-izvedba delavnic) projekta je osveščanje, informiranje in izobraževanje lokalnega prebivalstva ter obiskovalce o pomenu ločenega zbiranja odpadkov, o tem, da se odpadki ne mečejo v gozd ali kraške jame (kar je v nasprotju z zakonodajo), da se jih ne meče skozi okna avtomobilov ipd. S takšnim informiranjem se ljudi ozavešča, da so odpadki velika nevarnost za okolje; z njihovim nekontroliranim odlaganjem v naravo se ogroža živalske in rastlinske vrste, s takim vedenjem negativno vplivamo na zdravje ljudi (ogroženost podzemnih voda na krasu), kot tudi na estetski izgled kraja in krajine, posledično se zmanjšuje kakovost življenja prebivalcev in obiskovalcev. Z oblikovanjem CGP in sistematične dvoletne kampanje se bo ozavestilo ljudi in prispevalo k zmanjšanju količin odvrženih odpadkov v naravo, vzdolž pešpoti in ob cestah, posledično bo to prispevalo k čistejši podtalnici in pitni vodi. Ločevanje odpadkov bo prispevalo tudi k varčevanju z energijo. Z ločevanjem odpadkov se v prvi vrsti zmanjša količina odpadkov, kajti ves papir, plastična in steklena embalaža odvrženi v posebne zabojnike, bodo spremenjene v koristne surovine ali material. Papir lahko recikliramo 7-krat. Tako varčujemo z energijo, vodo in lesom. Ko recikliramo steklo, varčujemo z materialom in energijo. Z delitvijo steklenic se bo ozavestilo ljudi, da je uporaba plastične embalaže okolju škodljiva in draga in da se za izdelavo ene plastenke porabi od 30 do 40 litrov vode. Oblikovana CGP in slogani za preprečevanje odlaganja odpadkov v naravo se bodo uporabljali več let v okviru različnih aktivnosti Občine Kočevje ter rednega dela Komunale Kočevje, d.o.o., s kampanjo se bodo zasidrali v prepričanja ljudi in posledično spremenili njihovo prepričanje in ravnanje, s tem pa se zagotavlja tudi trajnost operacije. Slednje se bo zagotavljalo tudi z izdelavo Strategije ravnanja z odpadki. Z aktivnostmi 5 – nakup in postavitve opreme in AK 8- čiščenje jam pa projekt prispeva k urejenemu okolju, s tem dviga kakovost življenja, kar se izraža tudi z novimi produkti (zamenjava koškov na 24 lokacijah, postavitve pitnika, očiščenimi 3 jamami). Vse aktivnosti pa bodo posledično dvignile kakovost življenja – na kratek rok urejene lokacije, na daljši rok pa se bo s promocijsko kampanjo vplivalo na zavest/kulturo obnašanja – manj odpadkov boljše/bolj urejeno bivalno okolje. V okviru AK 5-nakup opreme se bo kupilo 3 komplete lično izdelanih mobilnih zabojnikov za ločeno zbiranje odpadkov, ki jih bodo uporabljali organizatorji prireditvev na mestni ploščadi, tržnici, stadionu, kar bo prispevalo k lepšemu in urejenemu bivalnemu okolju.

Glavne aktivnosti:

1. Koordinacija projekta
2. Promocija projekta na večjih prireditvah (Poletni večeri, Veseli december, Tamburanje, Osilnica, Psoglavski dnevi, Ribnica)
3. Oblikovanje CGP in slogane za posamezno akcijo
4. Oblikovanje in tisk promocijskega materiala(zgibanje, tabel, prelepki za avtomobile)
5. Postavitve tabel
6. Nakup košev za ločeno zbiranje odpadkov, posod za ločeno zbiranje odpadkov na prireditvah, zabojnikov za ločeno zbiranje odpadkov na 3 izbranih počivališčih
7. Ozaveščanje zavodov in podjetij za ločevanje odpadkov
8. Izvajanje delavnic – uporaba odpadka
9. Udeležba in promocija ločevanja odpadkov in ohranjanja čiste narave na večji prireditvah (Poletni večeri, Veseli december, Prangerjada, Tamburanje,)
10. Čiščenje 3 kraških jam

obstoječih opozorilnih tabel »Smeti ne sodijo v naravo« ter postavitev novih tabel na gozdne ceste 11. Postavitev 3 opozorilnih tabel »Ne smetem skozi okna avtomobilov ter ločuj-varčuj« in postavitev komplet košev za ločeno zbiranje odpadkov na 3 počivališčih 12. Postavitev 3 opozorilnih tabel »Ne smetem v kraških jamah, lesene ograje, skalnate zložbe in kovinske rešetke položene na vhod v jamo. 14. Izdelava Strategije ravnanja z odpadki.

Rezultati:

V okviru operacije se bo izvajalo osveščanje, informiranje in izobraževanje prebivalcev o pomenu in načinu ločevanja odpadkov. Glavna cilja skupina so prebivalci Občin Kočevje in Kostel – posledično bo informiranih 10.000 prebivalcev. Za ta namen bo izdelana CGP kampanja, 6 sloganov za posamezne teme, ki so najbolj izpostavljene onesnaževanju na tem območju (Ne odpadkom v gozdu, ne odpadkom vzdolž naših cest (smeti ne skozi avto) ipd., izdelan promocijski material, video filmi s promotorji, s predstavitvijo operacije v drugih občinah LAS pa se bo informiralo večje število prebivalcev, predvsem, ker v teh občinah trenutno ni trajnega in konstantnega ozaveščanja, kar bo lahko vzgled lokalnim skupnostim, da tudi le-te, po vzgledu Občine Kočevje, pripravijo ustrezne Strategije. Z izvajanjem delavnic v uporabi odpadnega materiala se bo usposobilo večje število ljudi za uporabo odpadnega materiala za ustvarjanje novih izdelkov, kar lahko ustvari možnost dodatne zaposlitve oseb oz. dodatnega zaslужka posameznikov (npr. povezovanje s Centrom ponovne uporabe, Srednjo šolo Kočevje). Čiščenje jam je za kraško Kočevsko izjemnega pomena. Z odlaganjem odpadkov v jame se ne povzroča le onesnaževanje dotične jame, ampak se s tem onesnažuje tudi podtalnica in posledično pitna voda. Z očiščenjem 3 jam se bo zavarovalo naravno dediščino, s postavitvijo opreme za preprečevanje vnosa odpadkov v te jame pa se bo ohranilo bivalno okolje/ naravo in podtalnico. Ta aktivnost gre v korak z izvajanjem delavnic oz. informiranjem javnih zavodov za uporabo steklenic za vodo namesto plastenk. Rezultat te aktivnosti bo izobraziti zaposlene v zavodih o pomenu čiste pitne vode, hkrati se bo zmanjšalo število plastične embalaže. Z vsemi naštetimi aktivnostmi se bo posledično zmanjšalo število odpadkov na odlagališču, zmanjšalo se bo število odpadkov v naravi, kar bo prispevalo k čistejši naravi, hkrati pa prispevalo k zmanjševanju stroškov Komunale Kočevje in občanov (ločevanje odpadkov in odvoz ločenih odpadkov za skupno zbirališče je očitno cenejše, kot odvoz neločenih odpadkov). Velik vir onesnaženja v naravi so tudi obiskovalci/turisti, ki v vedno večjem številu prihajajo na obisk neokrnjene narave. Ob glavnih cestah in gozdnih cestah se nahajajo večje količine različnih odpadkov, zato želimo tovrstno strukturo obiskovalcev s postavitvijo opozorilnih tabel opozoriti na nevestno početje, jih ozavestiti, spremeniti njihovo ravnanje in tako prispevati k ohranjanju okolja. Tudi ob pešpotih v mestih je vedno več primerov nevestnega ravnanja obiskovalcev (neločevanje, odlaganje odpadkov poleg koškov za smeti ipd.), zato bomo ob teh poteh zamenjali in postavili na novi 8 enojnih in 16 dvojnih koškov za ločeno zbiranje odpadkov, s čimer bomo prispevali k čistejšemu in hkrati urejenemu bivalnemu okolju.

Kazalniki:

1. 1- krat izdelana CGP kampanje in definiran 1 glavni slogan kampanje 2. oblikovanih 6 sloganov za 6 osnovnih tem za ločevanje odpadkov in preprečevanja onesnaževanja v naravi 3. zrisani, oblikovani, tiskani plakati (526 kom) 4. Oblikovan in tiskan promocijski material, 50 kom majic za izvajalce operacije, 500 kom majic za obiskovalce stojnic, 1000 kom platnenih vrečk za obiskovalce stojnic 5. izdelanih 6 video z ambasadorji projekta na 6 različnih tem, za ta namen kupljen 1 prenosni računalnik za pripravo video vsebin 6. Oblikovan logo za potisk avtomobilov in namestitev na 20 vozil voznega parka Komunale Kočevje, d.o.o. 7. Kupljenih in nameščenih 8 enojnih in 16 dvojnih

košev za ločeno zbiranje odpadkov 8. Kupljeni 3 kompleti premičnih košev z lesenim delom za ločeno zbiranje odpadkov za javne prireditve 9. Kupljen in nameščen pitnik za vodo 9. Izvedenih 8 delavnic z odpadnim materialom 10. Izdelana zloženka (3000 kom) o projektu in izvedena promocija projekta na 8 prireditvah 11. izvedeni 2 tiskovni konferenci o operaciji 12. Kupljenih in nameščenih 3 kompletov košev za ločeno zbiranje odpadkov na 3 izbranih počivališčih ter postavitve 3 obvestilnih tabel o ustreznem ravnanju z odpadki na počivališčih 13. Zamenjava 60 obstoječih opozorilnih tabel »Smeti ne sodijo v naravo« ob gozdnih cestah 14. Izdelava in postavitve 10 novih opozorilnih tabel »Smeti ne sodijo v naravo« ob gozdnih cestah 15. Očiščene 3 kraške jame 16. Izdelava in postavitve 3 opozorilnih tabel »Smeti ne sodijo v kraške jame in brezna« 17. Postavitve 1 x 20 m lesene ograje, 1 x 15 m skalnate zložbe ter 1 x kovinske rešetke položene na vhod v jamo. 18. Izdelana Strategija ravnanja z odpadki.